

Полтавський державний аграрний університет
Навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної
конференції

**“Місцеве самоврядування
в Україні та світі: теорія і
практика”**

**5 листопада 2025 року
м. Полтава**

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА АСОЦІАЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ОБ'ЄДНАНИХ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД (м. КИЇВ)
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ПОЛТАВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЛЕСТЕРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ЛЕСТЕР, ВЕЛИКА БРИТАНІЯ)
ОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ОПОЛЕ, ПОЛЬЩА)
ЩЕЦІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ІНСТИТУТ ПОЛІТОЛОГІЇ ТА ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ
БЕЗПЕКИ (м. ЩЕЦІН, ПОЛЬЩА)
ЩЕЦІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ІНСТИТУТ ПОЛІТОЛОГІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ГУМАНІТАРНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (м. ЩЕЦІН, ПОЛЬЩА)
ЗАХІДНОПОМОРСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. ЩЕЦІН, ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ МИКОЛАСА РОМЕРИСА (MRU) (м. ВІЛЬНЮС, ЛИТВА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (м. ПРАГА, ЧЕХІЯ)
FATER АКАДЕМІЯ ІНДІЇ (FAI) (ОКРУГ КАНЬЯКУМАРІ, ШТАТ ТАМІЛ-НАДУ, ІНДІЯ)
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО,
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА,
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ «ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ», КИЄВО-
МОГИЛЯНСЬКА ШКОЛА ВРЯДУВАННЯ ІМЕНІ АНДРІЯ МЕЛЕСЕВИЧА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І
ГАЗУ, ІНСТИТУТ ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕРНОПОЛЯ

V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
*«МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»*

5 листопада 2025 року

м. Полтава, Україна

ISBN 978-617-8466-52-7

УДК 35.07/08 (1-21) (477)

M65

Редакційна колегія:

Медвідь В.Ю. – завідувач кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету, д. е. н., професор;

Лозинська Т.М. – професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету, д. н. держ. упр., професор;

Дорофєєв О.В. – професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету, д. е. н., професор.

M65 *Місьцеве самоврядування в Україні та світі: теорія та практика* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 5 листопада 2025 року / за заг. ред. В.Ю. Медвідь, Т.М. Лозинської, О.В. Дорофєєва. Полтава : ПДАУ, 2025. 268 с.

У матеріалах конференції висвітлені результати наукових досліджень з актуальних проблем місцевого самоврядування і пошуку шляхів їх розв'язання за тематичними напрямками: «Правове забезпечення місцевого самоврядування», «Управління соціально-економічним розвитком територіальних громад», «Місьцеві бюджети та публічні фінанси», «Політичні аспекти функціонування самоврядної влади», «Аграрна політика і місьцеве самоврядування», «Місьцеве самоврядування в умовах воєнного стану та сталого відновлення», «Інформатизація управлінських процесів», «Практики місцевого самоврядування в зарубіжних країнах», «Просторове планування територій територіальних громад», «Економічні засади функціонування суб'єктів господарювання територіальних громад та місцевої економіки».

Для наукових, науково-педагогічних працівників, аспірантів, теоретиків і практиків публічного управління та адміністрування, представників органів влади, громадських діячів України, а також усіх, хто досліджує питання трансформації управління місцевим розвитком в умовах децентралізації влади.

Матеріали конференції друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.

© Полтавський державний аграрний університет, 2025

Організаційний комітет конференції:

Голова організаційного комітету:

Галич Олександр Анатолійович – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавського державного аграрного університету, професор кафедри публічного управління та адміністрування

Члени організаційного комітету:

Медвідь Вікторія Юрївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету;

Лозинська Тамара Миколаївна – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету;

Дорофєєв Олександр Вікторович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету;

Тошек Бартломеї Г. – доктор економічних наук, професор, професор Інституту політології та досліджень у галузі безпеки Щецинського університету (м. Щецин, Польща).

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

<i>Гамалюк Богдан Михайлович, Лис Андрій Богданович</i> Еволюція концепції верховенства права в умовах воєнного стану	11
<i>Кантока Тетяна Миколаївна</i> Механізм захисту прав людини в системі публічного управління	13
<i>Ковальська Тетяна Андріївна, Поночовна Олена Володимирівна</i> Правове забезпечення участі громадян у здійсненні місцевого самоврядування	16
<i>Лопушинський Іван Петрович, Білоцький Олександр Вікторович</i> Безперервність роботи місцевої влади: підтвердження її легітимності в умовах російсько-української війни	20
<i>Сьомич Микола Іванович, Христенко Кирило Ігорович</i> Правове забезпечення трудової діяльності керівників органів місцевого самоврядування	25
<i>Tatarenko Viktoriia</i> Local government in canada: legal aspects	27

СЕКЦІЯ 2. УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

<i>Барчук Володимир Олексійович</i> Соціальне підприємництво у забезпеченні сталого розвитку територіальних громад	31
<i>Браїлко Тетяна Олександрівна, Чайка Лідія Іванівна</i> Заклади охорони здоров'я та реалізація ветеранської політики в громадах: питання комунікації	34
<i>Бритавченко Антон Володимирович, Зірка Катерина Вікторівна</i> Роль лідера територіальної громади у розвитку туризму на місцевому рівні	36
<i>Кириченко Валентина Миколаївна, Дегтярьова Ія Олександрівна</i> Методологічні підходи до визначення базових ідей для портфелю проєктів (на прикладі сфери громадського здоров'я)	38
<i>Коськін Георгій Володимирович, Кравців Інна Сергіївна</i> Контрольна функція громадянського суспільства	41
<i>Материнко Володимир Олександрович</i> Екосистема стимулювання економічного розвитку територій	44
<i>Матлак Тетяна Олександрівна, Поночовна Олена Володимирівна</i> Механізми соціально-економічного управління територіальними громадами в сучасному інституційному середовищі	48
<i>Мац Оксана Василівна</i> Проблеми і ризики реалізації стратегічних рішень закладів охорони здоров'я України в умовах сьогодення	50

<i>Паланиця Микола Миколайович</i>	
Феномен сталого економічного розвитку Вінницької громади в контексті взаємодії влади і бізнесу	53
<i>Пасемко Галина Павлівна, Таран Оксана Миколаївна</i>	
Технологія розробки стратегії розвитку територій Харківської області	56
<i>Поступна Олена Вікторівна, Недільська Вікторія Едуардівна</i>	
Вплив «ДІЯ.СІТУ» на людський капітал територіальних громад: управлінські механізми мінімізації ризиків та забезпечення збалансованого регіонального розвитку	60
<i>Сагачко Юлія Миколаївна, Клинушкова Марія Георгіївна</i>	
Роль ефективного адміністративного менеджменту у підвищенні прозорості та результативності управління земельними ресурсами в громадах	64
<i>Сердюк Ольга Іванівна, Дем'яненко Наталія Василівна, Зінченко Софія Олегівна</i>	
Удосконалення взаємодії Опішнянської селищної ради та бізнесу	67
<i>Сердюк Ольга Іванівна, Нос Вікторія Вікторівна</i>	
Розроблення комунікаційної стратегії в організаціях публічної сфери	71
<i>Сердюк Ольга Іванівна, Сороченко Михайло Михайлович</i>	
Розвиток молодіжної політики як шлях до відкритості діяльності органу місцевого самоврядування	75
<i>Сокольська Тетяна Вікторівна</i>	
Роль лідера у формування ефективної публічної політики сталого розвитку громад	78
<i>Тимоха Анатолій Денисович</i>	
Вдосконалення механізмів взаємодії органів публічного управління та місцевого самоврядування у розвитку дорожнього господарства	81
<i>Центило Костянтин Леонідович</i>	
Особливості сучасних моделей сільського розвитку	84
<i>Щетиніна Тетяна Олексіївна, Кузьменко Юлія Владиславівна</i>	
Мотивація праці посадових осіб органів публічної влади: фактори впливу	87

СЕКЦІЯ 3. МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ

<i>Gavkalova Nataliia, Kunitsyn Oleh</i>	
Designing financial resilience framework for post-war reconstruction in ukrainian territorial communities	90
<i>Гудзь Олена Євгенівна</i>	
Public finances: new esg guidelines for post-war regional recovery	92
<i>Пташник Світлана Андріївна</i>	
Інноваційні підходи до управління фінансами територіальних громад	95

СЕКЦІЯ 4. ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ САМОВРЯДНОЇ ВЛАДИ

Денисюк Ольга Володимирівна

Імідж держави як інструмент політичного управління та розвитку самоврядної влади 99

Загурський Олександр Богданович

Децентралізація як багатоаспектний феномен: концептуальний аналіз 102

Лозинська Тамара Миколаївна

Місьцеве самоврядування як елемент політичної системи 105

Філіппова Вікторія Дмитрівна

Публічна політика стійкості: місьцеве врядування в умовах криз і відновлення 108

Shukuraliyeva Nartsiss

Tożsamość i lojalność w cieniu wojny: kazachowie wobec rosyjskiej inwazji na Ukrainę 111

СЕКЦІЯ 5. АГРАРНА ПОЛІТИКА І МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Гроссул Дмитро Олегович

Заходи державної політики підтримки агропродовольчої сфери у контексті забезпечення сільського розвитку 113

Шинькович Андрій Васильович

Продовольча безпека в фокусі уваги системи місцевого самоврядування 116

Шмонденко Сергій Павлович, Кочур Владислава Сергіївна

Цифрова трансформація управління земельними ресурсами територіальних громад: Державний аграрний реєстр та ГІС як інструменти фіскальної спроможності та прозорості 119

СЕКЦІЯ 6. МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА СТАЛОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Бевз Сергій Васильович

Інтеграція відновлювальних джерел енергії у місцеві стратегії відновлення та стійкості 123

Бистрицький Дмитро Олександрович

Антикорупційні механізми в системі місцевого самоврядування України: проблеми та перспективи 126

Білоус Олег Михайлович, Мельничук Василь Іванович

Форми громадського контролю як інструмент забезпечення прозорості публічного управління 129

Бойнік Андрій Анатолійович

Дивіденд здоров'я: масовий спорт та спортивний репутаційний токен (srt) як стратегічна інвестиція у стійкість та післявоєнну відбудову України ... 132

<i>Галич Олександр Анатолійович</i>	
Формування полтавським державним аграрним університетом та територіальними громадами синергії соціального розвитку	136
<i>Горбаль Володимир Васильович, Баран Марія Петрівна</i>	
Зміна ролі лідера місцевого самоврядування: результати опитування територіальних громад Івано-франківського району Івано-франківської області	140
<i>Гордієнко Олександра Романівна</i>	
Фактчекінг в роботі публічного службовця	143
<i>Демченко Володимир Миколайович</i>	
Урахування соціолінгвістичних знань у місцевому самоврядуванні	146
<i>Дзвінчук Дмитро Іванович, Боринський Тарас Миколайович</i>	
Впровадження дизайн-мислення у сферу управління територіальними громадами як чинник підвищення ефективності роботи органів місцевого самоврядування	149
<i>Дорофєєв Олександр Вікторович, Дорогань Андрій Сергійович, Доля Валерій Віталійович</i>	
Державне стимулювання розвитку підприємництва у повоєнний період ...	152
<i>Лазебна Ірина Василівна, Пономаренко Юрій Вячеславович</i>	
Роль інститутів громадянського суспільства у відбудові місцевих громад після війни	155
<i>Лещенко Андрій Вікторович</i>	
Подолання корупції у сучасній системі місцевого самоврядування України в умовах воєнного стану та сталого відновлення	158
<i>Лозинська Тамара Миколаївна, Мазничко Катерина Вікторівна</i>	
Роль органів місцевого самоврядування у відновленні та розвитку територіальних громад під час і після закінчення дії воєнного стану	161
<i>Луханін Володимир Володимирович, Попов Сергій Афанасійович, Мануїлова Катерина Віталіївна</i>	
Значення військової адміністрації у контексті децентралізації та воєнного стану	164
<i>Махінова Вероніка Андріївна</i>	
Ознаки токсичної культури праці в публічній сфері	168
<i>Мерзлюк Людмила Володимирівна</i>	
Місьцеве самоврядування в умовах воєнного стану та сталого відновлення	170
<i>Панасюк Вікторія Іллівна, Поліщук Світлана Петрівна</i>	
Механізми стратегічного управління розвитком територіальних громад в умовах воєнного стану	173
<i>Панасюк Євген Іванович</i>	
Тімбілдінг як метод управління персоналом в органах місцевого самоврядування в умовах воєнного стану	177
<i>Романов Дмитро Володимирович</i>	
Взаємодія військових адміністрацій населених пунктів з органами місцевого самоврядування у період воєнного стану	180

<i>Свинаренко Наталія Олександрівна</i>	
Про перейменування географічних назв на Харківщині як частина процесу декомунізації: регіональні аспекти	183
<i>Сень Олександр Васильович</i>	
Деякі аспекти стратегій громад в період війни і післявоєнного відновлення	186
<i>Шупта Ірина Миколаївна, Туз Віктор Вікторович</i>	
Довіра до органів влади в умовах війни в Україні	190

СЕКЦІЯ 7. ІНФОРМАТИЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ

<i>Гутник Анастасія Юріївна</i>	
Цифрова трансформація публічної політики в Україні як вектор модернізації державного управління	193
<i>Євсюкова Оксана Володимирівна, Кисельов Микита Сергійович</i>	
Електронна взаємодія держави і громадян як індикатор цифрової зрілості публічного управління	197
<i>Краля Вікторія Григорівна</i>	
Впровадження електронного урядування у територіальних громадах України: проблеми, бар'єри та шляхи їх подолання	200
<i>Пасемко Галина Павлівна</i>	
Роль держави в забезпеченні охорони інтелектуальної власності	203
<i>Петренко Тетяна Сергіївна, Поночовна Олена Володимирівна</i>	
Інформатизація управлінських процесів у системі місцевого самоврядування	207
<i>Поступна Олена Вікторівна, Григораши Владислав Олександрович</i>	
Забезпечення сталості соціальних проєктів через інформатизацію: роль відкритої онлайн-платформи у довгостроковому управлінні результатами	210
<i>Саміляк Артем Анатолійович</i>	
Еволюція моделей державного регулювання СВDC: можливості для децентралізації фінансового управління в Україні (на прикладі е-гривні)	214

СЕКЦІЯ 8. ПРАКТИКИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

<i>Базиченко Вікторія Вікторівна</i>	
Практика місцевого самоврядування Німеччини: досвід для України	217
<i>Virupova Olena</i>	
Rola samorządu terytorialnego w rozwoju publicznych uczelni wyższych w regionie - na przykładzie gminy miasta Częstochowa (Polska)	220
<i>Гуторова Олена Олександрівна, Фігура Андрій Олегович</i>	
Зарубіжний досвід управління соціально-економічним розвитком сільських територій та можливості його адаптації в Україні	224
<i>Hyrenko Oleg, Dmytrenko Serhii, Protas Rostyslav</i>	
Application of innovative management technologies in the activities of public authorities: the experience of EU countries	227

<i>Косаревич Назар Богданович</i>	
Моделі державного управління бюджетами базового рівня у розвинутих країнах	229
<i>Рущенко Євген Васильович</i>	
Досвід публічного управління і місцевого самоврядування у сфері туризму в країнах Східної Європи і Балкан у повоєнний період	233
<i>Сердюк Ольга Іванівна, Туль Світлана Іванівна</i>	
Стратегічне управління публічними інвестиціями: досвід Польщі та України	235
<i>Устінов Євгеній Олегович</i>	
Етика публічного службовця у Франції	238
<i>Чернякова Ольга Русланівна</i>	
Місьцеве самоврядування та іноземний досвід децентралізації : гендерний вимір та участь у прийнятті рішень	241
<i>Янченко Мирослав Дмитрович</i>	
Естонський досвід розвитку місцевого самоврядування	246

СЕКЦІЯ 9. ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

<i>Арбузова Тетяна Василівна</i>	
Післявоєнна регіональна політика: формування «нової мапи» розвитку України	250
<i>Гуторова Олена Олександрівна</i>	
Європейський досвід просторового планування на місцевому рівні	253
<i>Поступна Олена Вікторівна</i>	
Управління ризиками та стійкість територій у контексті просторового планування: формування адаптивних моделей для повоєнного відновлення та розвитку	256

СЕКЦІЯ 10. ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА МІСЦЕВОЇ ЕКОНОМІКИ

<i>Гуторов Олександр Іванович</i>	
Грантові та інвестиційні механізми підтримки аграрних проєктів: переваги, можливості та ризики	261
<i>Курносенко Лариса Володимирівна, Русаков Віталій Вікторович</i>	
Економічна взаємодія органів місцевого самоврядування з приватними медичними закладами в умовах післявоєнного відновлення	264

Ольга Іванівна Сердюк,
*кандидат економічних наук, доцент,
професор кафедри економіки та публічного управління
Полтавського державного аграрного університету
м. Полтава, Україна*

Вікторія Вікторівна Нос,
*магістрантка кафедри економіки та публічного управління
Полтавського державного аграрного університету,
м. Полтава, Україна*

РОЗРОБЛЕННЯ КОМУНІКАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЯХ ПУБЛІЧНОЇ СФЕРИ

Наразі кожна організація публічної сфери має можливість розробляти власну стратегію, враховуючи специфіку своєї діяльності та спираючись на такі принципи як ініціативність керівника, довіра, розуміння, діалог, вплив, координація, чіткий фокус (напрямок), реагування на обставини, стабільність, надійність тощо.

Основні етапи розробки та просування комунікаційної стратегії в організаціях публічної сфери ґрунтовно описані в «Положенні щодо написання комунікаційної стратегії для програм розвитку», що розроблене групою координації програм ЮНІСЕФ [1]. Це: 1) аналіз (ситуації, аудиторії та поведінкових характеристик учасника, каналів комунікації); 2) стратегічне проектування – цілі комунікації, вибір каналу, план впровадження, план моніторингу та оцінювання; 3) розробка (в т. ч. повідомлення та тестування (зокрема, пілотне); 4) впровадження та моніторинг (зокрема, нарощування потенціалу; 5) оцінювання та планування. Командою ГО «Інтерньюз-Україна» виокремлено такі фази створення комунікаційної стратегії: проведення комунікаційного аудиту, окреслення цілей та завдань, аналіз цільової аудиторії, визначення ключових повідомлень, вибір каналів та інструментів комунікації, розробка плану впровадження, моніторинг та оцінка ефективності [2]. В. Білоус пропонує загальний підхід до розробки стратегічного плану, який складається з восьми етапів: 1) окреслення ролі та завдань діяльності; 2) визначення ключових напрямів трансформації системи комунікації; 3) окреслення показників ефективності; 4) постановка цілей; 5) розробка планів діяльності; 6) забезпечення контролю; 7) окреслення каналів комунікації; 8) втілення плану [3]. Подібний підхід має С. Шубін, який зазначає, що успішність планів розгортання зв'язків з громадськістю безпосередньо зумовлена рівнем конкретизації визначених цілей [4].

Українське законодавство не встановлює стандартів формування комунікаційної стратегії для організацій публічної сфери. Структуру комунікаційної стратегії пропонують науковці: 1) загальні цілі; 2) комунікаційні цілі; 3) аналіз передумов втілення стратегії; 4) обрання стратегії для досягнення цілей; 5) створення та моніторинг плану діяльності; 6) вибір каналів комунікації [5]. На думку інших [6, 7, 8] можна виділити такі основні її компоненти (блоки), які варто враховувати:

1. Результати аналізу поточної ситуації, що включає оцінку інформаційного середовища, аналіз сильних та слабких сторін існуючих комунікацій, а також визначення ключових проблем та питань.

2. Цілі та завдання, що ґрунтуються на встановленні стратегічних комунікаційних цілей, а також визначенні конкретних, вимірюваних, досяжних, релевантних та обмежених у часі (SMART) завдань.

3. Цільова аудиторія. Визначаються основні групи, яким необхідна комунікація (мешканці, бізнес, громадські організації, медіа тощо). Передбачається використання мультимедійних інструментів (відео, інфографіка, подкасти).

4. Ключові повідомлення. Планується розробка ключових повідомлень, які будуть донесені до кожної цільової аудиторії.

5. Канали комунікації. Здійснюється остаточний вибір найефективніших каналів передачі інформації (офіційний веб-сайт, соціальні мережі, місцеві медіа, публічні заходи тощо).

6. План дій. Є найскладнішим компонентом комунікаційної стратегії.

7. Ресурсне забезпечення. Оцінювання ресурсів, необхідних для втілення стратегії та, за необхідності, планування залучення партнерів та спонсорів.

8. Оцінювання та моніторинг, де визначаються критерії оцінки ефективності комунікаційної діяльності, проводиться регулярний контроль за виконанням плану та аналіз отриманих результатів, можуть вноситися корективи до стратегії на основі отриманої інформації.

9. Комунікація, або отримання зворотного зв'язку від громадян та інших зацікавлених сторін. Важливо провести якісний аналіз отриманої інформації та внести зміни до комунікаційної стратегії на її основі.

10. План кризової комунікації. Розробка плану дій (альтернатив), визначення ключових повідомлень та каналів комунікації для кризових ситуацій.

Слід наголосити, що команда фахівців з комунікацій відіграє значну роль у розробленні та впровадженні комунікаційної стратегії [9]. Вони здійснюють загальну координацію процесу впровадження і сприяють розвитку та підтримці партнерських відносин протягом періоду реалізації стратегії. В організаціях публічної сфери створено спеціальні відділи або центри комунікацій. Головним завданням їхніх співробітників є координація взаємовідносин між усіма важливими партнерами стратегії (зацікавленими сторонами) та узгодження їхніх дій у взаємодії з цільовою аудиторією.

Під час розроблення комунікаційної стратегії доцільно враховувати низку факторів, що суттєво впливають на її зміст та хід реалізації [10]: потреби зовнішніх та внутрішніх зацікавлених сторін і цільової аудиторії щодо змісту, каналів та методів поширення інформації, форм комунікації тощо; використання інновацій у комунікації; наявність необхідних для ефективного реалізації стратегії матеріальних, фінансових, організаційних та інших ресурсів; актуальні інформаційно-комунікаційні технології та можливість їх модифікації; актуалізація певних видів та досягнення необхідних масштабів застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; рівень кваліфікації та професіоналізму персоналу комунікаційних підрозділів, їх рівень компетентності у забезпеченні стратегічних комунікацій.

На основі результатів розроблення комунікаційної стратегії формують комунікаційну матрицю за низкою параметрів: цільова аудиторія; стратегічна мета та очікувана зміна поведінки; ключові повідомлення; інформаційний продукт/матеріали для обґрунтування; інформаційні ситуації; канали комунікації; оцінювання/зворотний зв'язок. Вона необхідна для загальної оцінки та моніторингу ефективності комунікаційної стратегії, її окремих заходів [11].

Моніторинг результатів втілення комунікаційної стратегії – це проведення періодичних перевірок правильності та ефективності реалізації запланованих заходів. На основі їх результатів очікуються зміни до стратегії. Кількість показників моніторингу має бути оптимальною, їх має бути легко впроваджувати.

Сучасний стан розробки та втілення комунікаційних стратегій організацій публічної сфери в Україні та результати досліджень аналогічного зарубіжного досвіду, дають змогу виділити актуальні інструменти підвищення ефективності комунікаційної діяльності [12]: комунікаційні профілі організацій – аналітичні моделі, що описують основні соціально-економічні, інформаційні потреби різних груп населення та дозволяють індивідуалізувати комунікації; динамічна адаптація повідомлень – автоматичні системи аналізу громадської думки (моніторинг соціальних мереж та медіа); гейміфікація комунікацій – для ширшого залучення молоді та підвищення її зацікавленості; «живі бібліотеки» – зустрічі з представниками організацій («живі книги»); карти потоків інформації – систематизована інформація про канали комунікації, звідки цільові групи отримують інформацію, яким джерелам інформації вони довіряють; боротьба з дезінформацією – офіційний інформаційний центр оперативного реагування на звернення громадян та спростовування неправдивої інформації.

Останнім часом в комунікації першочергового значення набуває забезпечення інклюзивності. Доступність інформації важлива для всіх категорій громадян. Комунікаційні стратегії мають використовувати технології психологічно чутливого спілкування з урахуванням стресових факторів внаслідок війни (наприклад, підготовка інформаційних матеріалів з простими та позитивними повідомленнями).

Актуальним є подолання проблеми слабого зв'язку комунікаційних стратегій організацій публічної сфери в Україні із затвердженими пріоритетами розвитку самих організацій. Ключові кроки для синхронізації цих двох важливих документів для довгострокового планування включають [12]: аналіз стратегічних цілей розвитку організації стосовно цільової групи та зацікавлених сторін; створення комунікаційних пріоритетів; аналіз операційних цілей розвитку організації стосовно можливостей інтеграції / узгодження з ними положень комунікаційної стратегії; визначення комунікаційних інструментів, які мають бути включені до комунікаційної стратегії організації; формулювання очікуваних результатів.

Список використаних джерел:

1. Writing a communication strategy for development programmes. A guideline for programme managers and communication officers. UNISEF, 2008. 76 p.

2. Розроблення комунікаційної стратегії для органів місцевого самоврядування: практ. посіб. Київ : Гроєкт USAID «ГОВЕРЛА», 2024. 48 с.
3. Білоус В.С. Зв'язки з громадськістю (паблік рилейшнз) в економічній діяльності : навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2005. 275 с.
4. Шубін С. Політичний маркетинг у державному управлінні: сутність, методологія впровадження, проблемне поле. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2010. № 4. С. 191-198. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2010_4_26 (дата звернення: 25.11.2025).
5. Логунова М. М., Лашкіна М. Г., Гвоздик П. О., Алексєєв А. Г. Комунікації судової влади: науково-практичний посібник. К. : Національна школа суддів України, Центр суддівських студій. 268 с. URL: [2012https://nsj.gov.ua/files/1452500582posibnyk.pdf](https://nsj.gov.ua/files/1452500582posibnyk.pdf) (дата звернення: 25.11.2025).
6. Деміхов О. Стратегія регіонального розвитку громадського здоров'я в Україні: інноваційні аспекти. *Актуальні проблеми державного управління*. 2021. 1 (82). С. 84-87. URL <https://doi.org/10.35432/1993-8330appa1822021229141>.
7. Наместнік В.В., Павлов М.М. Електронне, цифрове та smart-управління: сутність та співвідношення термінів. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Державне управління*. 2020. №1(96). С. 115-121.
8. Пігарєв Ю., Костенюк Н. Діджиталізація публічного управління як чинник цифрової трансформації України. *Актуальні проблеми державного управління*. 2021. № 2. С. 92-96.
9. Гриневич Л.В., Буслаєв В. О. Комунікаційні стратегії місцевого самоврядування для забезпечення реалізації стратегії розвитку територій. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2024. № 2. С. 25-30. URL: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-2-5>.
10. Михайлова О. Комунікаційні стратегії в публічному управлінні та адмініструванні: стан та проблеми в реалізації. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2023. Vol. 2. No. 2. Pp. 93-99. URL: [10.46299/j.isjmef.20230202.10](https://doi.org/10.46299/j.isjmef.20230202.10).
11. Лозовська К. С. Комунікаційні стратегії як інструмент налагодження ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування і суспільства. *Регіональне управління та місцеве самоврядування*. 2019. № 3(22). С. 203-211. <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2019/3/26.pdf> (дата звернення: 25.11.2025).
12. Мунько А. Ю., Шумейко С. О. Удосконалення процесів розробки комунікаційної стратегії органу місцевого самоврядування. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2024. № 12. С. 1-14. URL <https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/11609> (дата звернення: 25.11.2025).